

Årsrapport 2016

HedeDanmark a/s

CVR-nr. 27 62 35 49

Klostermarken 12
8800 Viborg

Årsrapporten er fremlagt og godkendt på selskabets
ordinære generalforsamling

Den 31. marts 2017

Dirigent: Bent Simonsen

Indholdsfortegnelse:

Ledelsespåtegning	3
Den uafhængige revisors påtegning	4-6
Selskabsoplysninger	7
Ledelsesberetning	8-16
Anvendt regnskabspraksis	17-25
Resultatopgørelse	26
Balance	27-28
Pengestrømsopgørelse	29
Noter til resultatopgørelse og balance	30-39

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 for HedeDanmark a/s.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med Årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Viborg, den 7. marts 2017

Direktion:

Lars H. Petersen
Adm. direktør

Jørgen Mikkelsen
Økonomidirektør

Bestyrelse:

Lars Johansson
Formand

Bent Simonsen

Steen Neuchs Vedel

Carsten Olesen

Christian Møller

1. Den uafhængige revisors påtegning

1.1 Til kapitalejerne i HedeDanmark a/s

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for HedeDanmark a/s for regnskabsåret 01.01.2016 - 31.12.2016, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter Årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2016 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2016 - 31.12.2016 i overensstemmelse med Årsregnskabsloven.

1.1.1. Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

1.1.2. Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med Årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

1.1.3. Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen.

Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til Årsregnskabsloven.

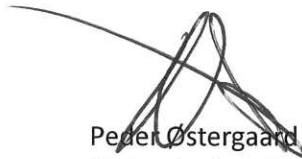
Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med Årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Viborg, den 7. marts 2017

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

Kenneth Biirsdahl
Statsautoriseret revisor

Peder Østergaard
Statsautoriseret revisor

Selskabsoplysninger

HedeDanmark a/s
Klostermarken 12
8800 Viborg

Telefon: 87 28 10 00
Hjemmeside: www.hededanmark.dk
E-mail: info@hededanmark.dk
CVR-nr.: 27 62 35 49
Stiftet: 1. januar 2004
Hjemsted: Viborg

Bestyrelse

Lars Johansson (formand)
Bent Simonsen
Steen Neuchs Vedel
Carsten Olesen
Christian Møller

Direktion

Lars H. Petersen, adm. direktør
Jørgen Mikkelsen, økonomidirektør

Revision

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Vestervangsvej 6
8800 Viborg

Ledelsesberetning

Hoved- og nøgletal

Mio. kr.	Koncernen				
	2016	2015	2014	2013	2012
Hovedtal					
Nettoomsætning	1.684	1.561	1.626	1.671	1.662
Resultat af primær drift	54	54	49	33	34
Resultat af finansielle poster	-13	1	5	-18	-1
Resultat før skat	41	55	54	13	31
Årets resultat	28	41	40	9	22
Anlægsaktiver	188	189	198	224	292
Omsætningsaktiver	474	503	569	531	552
Aktiver i alt	662	692	767	754	844
Aktiekapital	30	30	30	30	30
Egenkapital	283	277	247	220	232
Hensatte forpligtelser	11	12	13	9	16
Langfristede gældsforpligtelser	9	10	12	15	14
Kortfristede gældsforpligtelser	359	393	494	510	582
Nøgletal					
Overskudsgrad	3,2	3,5 %	3,0 %	2,0 %	2,1 %
Afkastningsgrad	8,2	7,9 %	6,5 %	4,4 %	4,1 %
Likviditetsgrad	131,8	127,9 %	115,0 %	104,0 %	94,9 %
Egenkapitalandel (soliditet)	42,7	40,1 %	32,2 %	29,2 %	27,5 %
Egenkapitalforrentning	10,0%	15,8 %	17,2 %	4,1 %	9,8 %
Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte	785	763	825	895	945

Der henvises til definitioner og begreber under anvendt regnskabspraksis. Sammenligningstal for 2012-2015 er ikke tilrettet efter den nye årsregnskabslov, som er implementeret i årsrapporten 2016.

Nøgletal

De i hoved- og nøgletaloversigten anførte nøgletal er beregnet således:

Overskudsgrad	$\frac{\text{Resultat af primær drift} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Afkastningsgrad	$\frac{\text{Resultat af primær drift} \times 100}{\text{Operative aktiver ultimo} + \text{Operative aktiver er aktiver i alt fratrukket likvide beholdninger samt andre rentebærende aktiver}}$
Likviditetsgrad	$\frac{\text{Omsætningsaktiver} \times 100}{\text{Kortfristede gældsforpligtelser}}$
Egenkapitalandel	$\frac{\text{Egenkapital ultimo} \times 100}{\text{Passiver i alt ultimo}}$
Egenkapitalforrentning	$\frac{\text{Resultat efter skat} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$

Hovedaktivitet

HedeDanmark a/s er en international service- og handelsvirksomhed inden for det grønne område, som leverer serviceydelser til skoven, det åbne land, have- og parkanlæg samt det åbne rum i byerne.

HedeDanmark har datterselskaber i Danmark, Sverige, Tyskland, Estland, Letland og Litauen samt associeret virksomhed i De Forenede Arabiske Emirater.

HedeDanmarks aktivitetsområder:

- Outdoor Facility Service:
Drift, pleje og vedligehold af parker, veje og grønne områder samt vintertjeneste.

- Entreprise:
Anlægsgartnervirksomhed med etablering af grønne anlæg og befæstede arealer, naturpleje og -genopretning samt plantningsaktivitet i skoven og det åbne land.

- Skov:
Forvaltning, bæredygtig drift og vedligehold af skov i Danmark og udlandet og herunder certificering af skovdrift. Herudover forædling, produktion og handel med planter til skov, læhegn, haver og park.

- Handelsaktiviteter:
Handel med juletræer og pyntegrønt, udstyr til juletræsproduktion og skovbrug samt rådgivning og handel med skov- og naturejendomme. Herudover genanvendelse af restprodukter fra industri i ind- og udland.

HedeDanmark realiserede i 2016 et resultat af den primære drift på 54 mio. kroner, hvilket er på niveau med sidste års driftsresultat, som var det hidtil bedste. I regnskabsåret blev de seneste års udvikling med faldende omsætning vendt til en vækst på 7,9 pct. Omsætningen nåede i 2016 dermed 1.684 mio. kroner mod 1.561 mio. kroner året før. Den positive udvikling i såvel omsætning som driftsindtjening anses for tilfredsstillende og er resultat af et løbende fokus i HedeDanmarks forretningsenheder på at styrke relationer til kunderne og herunder udvikle nye produkter og værdiskabende servicetilbud.

Solid indtjening på løbende drift

Inden for HedeDanmarks *aktiviteter i skoven* har såvel de danske som internationale skovejere taget godt mod HedeDanmarks koncepter inden for drift og forvaltning af skov. Området har igen i 2016 oplevet rekordstor tilgang af skovejere, der har ønsket at indgå faste aftaler med HedeDanmark om forvaltning af skov. I de baltiske lande, hvor HedeDanmark er lokalt til stede gennem det helejede datterselskab HD Forest, har udviklingen ligeledes været positiv og tilfredsstillende med en øget tilgang af nye kunder i form af aftaler med skovejere og internationale investorer, som HedeDanmark bistår med rådgivning, køb, salg og forvaltning af skov i Baltikum. HedeDanmark har i 2016 tilsvarende oplevet en stor efterspørgsel efter rådgivning om bæredygtig skovdrift. Øget fokus på at anvende klimaneutral biomasse til produktion af varme og energi i Danmark og EU har i 2016 medvirket til at skabe interesse for og efterspørgsel efter certificering af bæredygtig skovdrift. De senere års interesse for certificeringsordningerne FSC og PEFC er således i 2016 udvidet med rådgivning og certificering efter den såkaldte SBP-standard (Sustainable Biomass Partnership), som HedeDanmark har kunnet tilbyde som de første på det danske marked.

HedeDanmark udvidede også i 2016 sin position på *markedet for pleje og vedligehold af grønne områder* samt vintertjeneste. Flere landsdækkende og internationale virksomheder valgte i regnskabsåret HedeDanmark som samarbejdspartner inden for Outdoor Facility Service, ligesom en række eksisterende kunder valgte at udvide det eksisterende forretningsomfang. For at understøtte udviklingen og styrke

HedeDanmarks samlede position inden for bl.a. etablering, pleje og vedligehold af grønne områder foretog HedeDanmark i 2016 et strategisk opkøb af Sønderjyllands største anlægsgartnervirksomhed, Frank Sørensen Anlægsgartner. Købet har udover at styrke HedeDanmarks plejeaktiviteter i lokalområdet også bidraget til at positionere HedeDanmarks anlægsaktiviteter yderligere i det sønderjyske område. Opkøbet og integrationen af såvel pleje- som anlægsaktiviteterne forløber positivt og som ventet. Løbende investering og arbejde med kundeløsninger og serviceuddannelse af medarbejderne på området samt udvikling af nye og eksisterende kundeportaler har også i 2016 medvirket til at styrke relationerne til kunderne. Kombineret med HedeDanmarks fokus på at udvikle nye og værdiskabende løsninger og samarbejdsformer har det betydet, at relationerne til kunderne fortsat styrkes og udvikles. HedeDanmark har i 2016 således bl.a. bidraget til et forskningsprojekt omkring udvikling af innovation i offentlig-privat samspil. Området udvikler sig samlet positivt, selvom både det danske og svenske marked er præget af stærk priskonkurrence.

HedeDanmark har i 2016 samlet sine aktiviteter inden for *anlægsgartneri, klimasikring, natur- og vandløbspleje i det åbne land samt plantningsopgaver*, hvor HedeDanmark oplever generel stor interesse for udvikling og pleje af naturen – herunder særligt klimasikring i byerne og det åbne land. Med sammenlægningen ønsker HedeDanmark at øge vidensdeling og samarbejde internt i organisationen og dermed styrke værditilbuddet til kunder, som efterspørger grønne anlægsopgaver i det urbane miljø, det åbne land og skovrejsningsopgaver. En udvidelse af anlægsaktiviteterne i Vestdanmark udvikler sig tilfredsstillende, selvom HedeDanmark oplever, at anlægsmarkedet generelt er præget af hård priskonkurrence med små indtjeningsmarginale. HedeDanmark har i 2016 også taget initiativ til at etablere Landskabsrådet, som er en brancheorganisation, der har til formål at fremme kvaliteten og antallet af grønne anlæg. Initiativet har mødt fin opbakning i anlægs-, arkitekt- og rådgiverbranchen.

HedeDanmarks *aktiviteter inden for handel* med bl.a. udstyr til skovbruget og produktion af juletræer udvikler sig tilfredsstillende, på trods af at markedet for produktion og handel med juletræer er udfordret af overproduktion af nordmannsgran-planter. Området for handel med juletræer og pyntegrønt har igen i 2016 været præget af prisfald og mindre salg af planter, hvorfor HedeDanmark har valgt at foretage nedskrivninger på sit lager af nordmannsgran-planter og egenproduktion af juletræer. For at imødegå udfordringerne på markedet for handel med juletræer og pyntegrønt overtog HedeDanmark i 2016 varemærket NordicTrees, som bl.a. er stærkt positioneret på det østeuropæiske marked. Med købet har HedeDanmark ønsket at styrke sin markedsposition for såvel HedeDanmarks eksisterende salg af juletræer af høj kvalitet som for salg af juletræer under det tilkøbte brand. Opkøbet og aktiviteterne i NordicTrees har udviklet sig tilfredsstillende og bedre end ventet.

Trods udfordringer på enkelte forretningsområder har HedeDanmark overordnet set således kunnet konstatere en tilfredsstillende udvikling i driftsindtjeningen.

Moderselskab

Med henblik på at strømline koncernen yderligere og udnytte potentialet i nyt fælles ERP-system er der pr. 1. september 2016 gennemført virksomhedsoverdragelse af aktiviteterne fra S.K.A. A/S til HedeDanmark a/s. Virksomhedsoverdragelsen er gennemført på markedsmæssige vilkår og indregning er sket efter den indre værdis metode i moderselskabets regnskab med eliminering af den interne avance på 20,8 mio.kr. Der henvises i øvrigt til omtalen vedrørende koncernen, som også er dækkende for aktiviteterne i moderselskabet.

Afvikling af planteskole og nyanlæg i Abu Dhabi

HedeDanmarks nettoresultat for 2016 er imidlertid påvirket af væsentlige hensættelser som følge af ledelsens beslutning om at afvikle HedeDanmarks planteskole, og at det associerede selskab Emirates Landscape LLC i Abu Dhabi fremover alene vil drive plejeforretning, mens nyanlægs-forretningen i Emirates Landscape

afvikles. Årets resultat på 41 mio. kroner før skat er således belastet af underskud samt foretagne hensættelser på 25 mio. kroner til afvikling af disse to områder. Afviklingen af HedeDanmarks planteskole og anlægsforretningen i Emirates Landscape LLC er dermed også den altovervejende og primære grund til, at HedeDanmarks forventninger til årets nettoindtjening, som kommunikeret i årsrapporten for 2015, ikke er realiseret.

Beslutningen om at afvikle HedeDanmarks planteskole indebærer, at HedeDanmark fra sommeren 2018 ikke længere vil producere og sælge planter til skov, hæk og læhegn samt have- og parkplanter. Med en årlig produktion af mellem 5 og 8 millioner planter har HedeDanmarks planteskole været en af Europas største og førende planteskoler. Planteskolen har dog i en årrække været udfordret af, at konkurrerende planteskoler i Danmark og udlandet har reduceret deres lønomkostninger markant gennem brug af underentreprenører samt en betydelig overproduktion af nordmannsgran-planter på markedet. HedeDanmark har i 2015 og 2016 anvendt underentreprenører i et mindre omfang til en række sæsonbetonede arbejdsopgaver i et forsøg på at øge effektivitet og fleksibilitet i planteskolens produktion og dermed styrke indtjeningen. Initiativet har imidlertid ikke i tilstrækkeligt omfang kunnet skabe en tilfredsstillende rentabilitet. Ud fra en samlet forretningsmæssig vurdering er det derfor besluttet at afvikle og lukke ned for aktiviteterne på HedeDanmarks planteskole.

Tilsvarende har HedeDanmarks forretning inden for anlæg og pleje af grønne anlæg i Abu Dhabi gennem flere år ageret i et vanskeligt og konkurrencepræget marked. Aktiviteterne, der drives gennem det associerede selskab, Emirates Landscape LLC, er i 2016 yderligere blevet udfordret af, at den lokale økonomi er ramt af faldende oliepriser. Prisen på verdensmarkedet for råolie er halveret inden for det seneste år, hvilket har påvirket den lokale og regionale økonomi negativt og bl.a. betydet, at anlægsmarkedet i Abu Dhabi oplevede en markant opbremsning. Opbremsningen er fortsat gennem året, og flere kunder har vanskeligt ved at honorere betalinger for det bestilte arbejde. Som følge af de vanskelige konjunkturer er det besluttet at afslutte de nuværende opgaver og afvikle forretningen inden for etablering af grønne anlæg. Fremover vil Emirates Landscape LLC alene tilbyde kunderne at løse opgaver inden for pleje og vedligehold.

Investering i udvikling

HedeDanmark har også i 2016 gennemført udvikling og omfattende uddannelse af medarbejdere i forbindelse med implementering af nyt ERP-system, Microsoft Dynamics AX2012, i organisationen. I opstartsperioden er der sket implementering i HedeDanmarks svenske forretningsenheder og udvalgte danske forretningsområder. Fuld implementering er iværksat som planlagt i alle HedeDanmarks øvrige forretningsområder og stabsfunktioner med udgangen af 2016. Med det nye ERP-system foretager HedeDanmark væsentlige investeringer i ny IT-infrastruktur, som både kan bidrage til at styrke økonomistyring og rapportering samt business intelligence. Med det nye ERP-system forventer HedeDanmark også at kunne styrke samarbejdet med sine samarbejdspartnere og ikke mindst relationer med kunderne gennem bl.a. forbedret informationsflow og overblik via portalløsninger.

For at sikre løbende udvikling af forretningen og herunder et højt udviklingstempo har HedeDanmark i 2016 etableret HD GreenLab. HD GreenLab skal fungere som et grønt laboratorium, der med de seneste udviklingsmetoder og test af nye forretningskoncepter skal øge hastigheden, hvormed HedeDanmark bringer nye produkter og løsninger på banen. HD GreenLab har i samarbejde med driftsorganisationen allerede lanceret flere nye produkter og ydelser i 2016.

Forventning til 2017

HedeDanmark forventer i 2017 at fortsætte de senere års positive udvikling med stigende omsætning og en driftsindtjening over 2016-niveau. Da der i 2017 ikke forventes hensættelser til afvikling af ikke fortsættende aktiviteter på samme niveau som i 2016, forventes et resultat før skat i 2017 væsentligt over 2016-niveau.

Lovpligtig redegørelse om samfundsansvar

HedeDanmarks arbejde med CSR (virksomhedens sociale ansvar) tager udgangspunkt i principperne i FN Global Compact og i en mission om på et højt, fagligt, etisk og lønsomt niveau at medvirke til at løse opgaver vedrørende naturværdier og -ressourcer i eller uden for Danmark. For HedeDanmark er det derfor naturligt også at udvise ansvarlighed for det samfund, som HedeDanmark er en del af. HedeDanmark betragter dette samfundsansvar som et fælles ansvar, som vi deler med vores interessenter, og hvor der handles ud fra sund fornuft under hensyntagen til såvel kunder, ejere som medarbejdere samt samfund, samarbejdspartnere, klima og miljø.

HedeDanmark er derfor også aktive i relevante bestyrelser og udvalg, som understøtter vores mission. Det gælder blandt andet Skovrådet, Skovpolitisk Udvalg, Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere, Sikre Veje, Landskabsrådet samt Brancheforeningen for Genanvendelse af Organiske Restprodukter til Jordbrugsformål (BGORJ) m.fl.

CSR-arbejdet har i 2016 haft særligt fokus på at sikre fuld implementering af HedeDanmarks politik og system til håndtering af såkaldt ansvarlig leverandørstyring. Arbejdet har bl.a. haft til formål at sætte fokus på, at HedeDanmark ønsker og forventer, at der er ordnede løn- og arbejdsvilkår hos HedeDanmarks leverandører af manuelle og/eller maskinelle ydelser. Indsatsen bygger på et princip om, at HedeDanmark i samarbejde med sine samarbejdspartnere – der typisk består af underentreprenører – ønsker at styrke mulighederne for at identificere og afhjælpe eventuelle problemer på området, og at dette sker gennem en struktureret, transparent og målrettet indsats. I det følgende redegøres der indledningsvis for arbejde med ansvarlig leverandørstyring

Ansvarlig leverandørstyring

HedeDanmark har siden 2014 investeret betydeligt i udvikling af politikker, procedurer, IT-systemer og værktøjer med henblik på at sikre ordnede løn- og arbejdsvilkår på det danske arbejdsmarked. Dette arbejde er i 2016 fuldt implementeret i samtlige HedeDanmarks divisioner, forretningsområder og stabsfunktioner.

Konkret har det betydet, at yderligere mere end 300 underentreprenører ved udgangen af 2016 har accepteret og tiltrådt HedeDanmarks samarbejdskodeks. Samlet har over 700 samarbejdspartnere dermed tiltrådt samarbejdskodekset, som omfatter alle leverandører, der leverer manuelle og/eller maskinelle ydelser til HedeDanmark a/s inkl. HedeDanmarks danske datterselskaber.

HedeDanmarks samarbejdskodeks (Code of Conduct) bygger på relevante internationale retningslinjer, herunder "OECD Guidelines for Multinational Enterprises", principperne i FN's Global Compact, FN's "Guiding Principles on Business and Human Rights", ILO-konventioner om børnearbejde (C138, C182), tvangsarbejde (C029, C105), ligeløn og diskrimination (C100, C111) og organisationsfrihed (C087, C098). Samarbejdskodekset skal fremover tiltrædes af ovennævnte gruppe af leverandører.

HedeDanmark har i 2016 fortsat det flerårige samarbejde, der blev indgået i 2015 med Deloitte. Samarbejdet indebærer, at Deloitte på vegne af HedeDanmark udfører uafhængig gennemgang og kontrol af løn- og arbejdsvilkår blandt et på forhånd fastlagt antal af HedeDanmarks underentreprenører. Valget af Deloitte som ekstern partner på området er bl.a. begrundet i et ønske om, at der foretages en uafhængig og troværdig kontrol af den konkrete indsats, samt et ønske om at sikre en sikker og korrekt håndtering af data, så gældende lovgivning på området bliver overholdt til enhver tid.

På vegne af HedeDanmark har Deloitte i løbet af 2016 gennemført kontrol af løn- og arbejdsvilkår i såvel HedeDanmarks divisioner som inden for HedeDanmarks handelsområder. På baggrund af Deloitte's gennemgang og tilbagemelding fra kontrol af de udtagne virksomheder har HedeDanmark i samråd med Deloitte i et enkelt tilfælde understreget vigtigheden af, at der foreligger en klar og skriftlig aftale mellem lønmodtager og arbejdsgiver omkring regler for overarbejdsbetaling. Underentreprenøren har efterfølgende oplyst, at forholdet er formuleret og præciseret skriftligt. Der er ikke i kontroller foretaget i 2016 fundet indikationer på, at medarbejderne i de kontrollerede virksomheder ikke skulle have ordnede løn- og arbejdsvilkår.

Gruppen af omfattede leverandører, som har tre eller mere end tre ansatte, havde ved udgangen af 2016 bekræftet følgende:

- Samtlige underentreprenører oplyser, at de har dansk CVR nr.
- Knap 9 ud af 10 underentreprenører oplyser, at de udelukkende har danske statsborgere ansat
- 3 ud af 4 underentreprenører oplyser, at virksomheden har indgået en dansk overenskomst
- Samtlige virksomheder oplyser, at de følger danske lovregler for udbetaling af løn, feriepenge, skattebetaling mv.

Anti-korruption

HedeDanmarks ledelse besluttede i 2014 at udvikle og formulere en politik for anti-korruption med henblik på at modvirke korruption og sikre fair konkurrence. Politikken blev fuldt implementeret i 2015 og behandler nogle af de etiske problemstillinger og dilemmaer, som medarbejderne kan møde i deres hverdag, og hvordan medarbejderne forventes at forholde sig til disse problemstillinger. Politikken og de tilhørende retningslinjer gælder for alle medarbejdere i HedeDanmark, herunder medarbejdere i datterselskaber, som er ejet af HedeDanmark. Politikken er derfor formuleret på både dansk og engelsk.

Retningslinjerne tager udgangspunkt i en nultolerance-politik over for bestikkelse og facilitation payment ("smørelse" som betaling for at fremme processer), returkommission og karteldannelse og indeholder en række gode råd og vejledninger i håndtering af interessekonflikter.

HedeDanmark har i 2016 ikke modtaget nogen henvendelser om handlinger, som skulle være i strid med HedeDanmarks politik for anti-korruption.

Medarbejdere

HedeDanmark har en række politikker, som skal medvirke til, at virksomheden når sine korte og langsigtede mål på ordentlig og ansvarlig vis. Udgangspunktet er, at medarbejderne har evne og vilje til at udvikle sig, løse problemer, gennemføre arbejdsopgaver og påtage sig et ansvar, når mulighederne gives. Personalepolitikkerne skal medvirke til at synliggøre rammerne herfor. Politikkerne dækker bl.a. områder som HedeDanmarks seniorarbejde, sikkerhed og sundhed, alkohol- og rygepolitik, kompetenceudvikling, rekruttering mv. HedeDanmark politikker skal enkeltvis og samlet bidrage til, at HedeDanmark lever op til principperne i FN's Global Compact og herunder medvirke til at sikre et sundt arbejdsmiljø, trivsel og mangfoldighed, samt understøtte retten til ikke-diskrimination. Dette betyder også, at HedeDanmark naturligvis accepterer medarbejderes frihed til at organisere sig og ret til kollektive forhandlinger i overensstemmelse med gældende lovgivning. Tilsvarende er det til enhver tid kompetencer, som er afgørende for ansættelser og forfremmelser. Handlinger og opfølgning på basale arbejdstager og menneskerettigheder sker bl.a. i løbende dialog med medarbejderne. Der sker løbende tilpasning og opfølgning på politikkerne, så de dels følger den til enhver tid gældende lovgivning, samt HedeDanmarks politikker på området.

HedeDanmark har derudover et generelt og bredt forankret adfærdskodeks, som beskriver, hvordan medarbejdere forventes at agere over for kunder, kolleger og samarbejdspartnere. HedeDanmark uddanner elever inden for virksomhedens grønne faglige områder samt inden for virksomhedens administrative funktioner. Der arbejdes løbende med at tilrettelægge arbejdsopgaver, så der tages mest muligt hensyn til de ansatte, herunder også medarbejdere, som er ansat i fleksjob, og som ikke er fuldt arbejdsdygtige – permanent eller midlertidigt.

I lighed med tidligere år har HedeDanmark også i 2016 samarbejdet med såvel lønmodtagerorganisationer som jobcentre om at udvikle og gennemføre uddannelsesforløb for virksomhedens timelønnede medarbejdere med henblik på styrkelse af faglige kompetencer såvel som et generelt kompetenceløft. I lighed med tidligere år er der også i 2016 eksempelvis gennemført undervisning, som bl.a. har skullet styrke medarbejdernes evner i læsning, matematik samt IT-færdigheder.

Medarbejdertilfredshed

HedeDanmark valgte i 2015 at erstatte de hidtidige trivselsmålinger med en ny såkaldt trivselspejling. Den nye trivselspejling giver ved hjælp af ny teknologisk platform bedre mulighed for at gennemføre aktuelle målinger af trivslen blandt HedeDanmarks ansatte. De forbedrede muligheder for indsamling af data giver således også mulighed for hurtigere reaktion og indsats i de tilfælde, hvor niveau eller udvikling i medarbejdertilfredsheden ikke lever op til det forventede. I lighed med tidligere gennemførte målinger af medarbejdernes trivsel viser den nye trivselspejling et generelt højt og tilfredsstillende niveau for medarbejdernes tilfredshed. Lige knap 3 ud af 4 medarbejdere tilkendegiver, at de alt i alt har det ”godt” eller ”meget godt”. På en 5-punktsskala er den overordnede tilfredshed samlet set lige knap 4. Niveauet anses for tilfredsstillende for såvel timelønnede medarbejdere som for funktionærgruppen.

Syge- og ulykkesfravær

Særligt blandt HedeDanmarks timelønnede medarbejdere har der været en utilfredsstillende udvikling i ulykkesfrekvens og sygefravær. For at nedbringe antallet af ulykker og sygefravær blev der i 2015 iværksat en handlingsplan i samarbejde med HedeDanmarks Arbejdsmiljøudvalg. Den fokuserede indsats bidrog i 2015 til at stabilisere udviklingen i fravær på grund af sygdom og ulykker. HedeDanmarks ledelse har imidlertid måttet konstatere, at udviklingen i 2016 ikke er tilfredsstillende. HedeDanmarks ledelse har derfor i 2016 udpeget et medlem af HedeDanmarks øverste ledergruppe til at bistå Arbejdsmiljøudvalget med at afdække mulige årsager til udviklingen og til at udvikle strategi og handlingsplan for en styrket indsats på sikkerhedsområdet, så antallet af ulykker og sygefravær bliver bragt ned.

Af nedenstående oversigt fremgår resultatet af politikkerne i relation til medarbejdere:

Fokus	Målepunkt	Gruppe	Realiseret	Realiseret	Målsætning	Målsætning
			2015	2016	2016	2017
Nedbringelse af Sygefravær	Sygetimer for...[a]	Timelønnede	4,71 %	4,58 %	3,25 %	3,25 %
		Funktionærer	2,84 %	1,87 %	2,50 %	2,50 %
Ulykkesfravær under det laveste niveau for timelønnede i Danmark	Ulykkes-fraværstimer for...[b]	Timelønnede	0,49 %	0,54 %	0,21 %	0,21 %

[a] Målt for timelønnede som antallet af sygetimer ift. det normale antal timer (normtimetallet), og for funktionærer som antallet af sygetimer ift. det normale antal timer (normtimetallet).

Sygefraværet er inkl. langtidsfravær, fravær pga. kroniske lidelser og arbejdsulykker.

[b] Målt som antallet af ulykkesfraværstimer ift. det normale antal timer (normtimetallet).

Niveauet for ulykkesfravær for timelønnede i den private sektor i Danmark er fra 2007 til 2013 (begge år inkl.) ifølge Danmarks Statistik mellem 0,13 (lavest) og 0,21 (højest).

Kilde: Danmarks Statistik.

Miljø og klima

Miljø- og klimaområdet er et særligt vigtigt indsatsområde for HedeDanmark som ledende grøn virksomhed. HedeDanmark har en målsætning om at skabe og udvikle naturressourcer både internt i virksomheden og hos vores kunder og samarbejdspartnere.

Blandt de klima- og miljømæssigt gavnlige opgaver, som HedeDanmark udfører, kan nævnes, at plantnings- og skovforvaltningsarbejde bidrager til grundvandssikring, og at atmosfærisk CO₂ bindes i plantemateriale.

I overensstemmelse med regeringens ”Ressourceplan for affaldshåndtering 2013 - 2018” arbejder HedeDanmark for størst mulig genanvendelse og herunder at nyttiggøre restprodukter fra danske spildevandsanlæg og industrivirksomheder med en gødningsmæssig værdi ud fra en recirkuleringstankegang. Det betyder, at HedeDanmark i dag er den største aktør i Danmark inden for håndtering af organiske restprodukter som bl.a. biogødning til jordbrugsformål og biofoder til landbruget.

Som Danmarks største leverandør af træflis bidrog HedeDanmark også i 2016 til at erstatte fossile brændstoffer og deltager også i forsknings- og udviklingsarbejde inden for biomasseområdet, der kan medvirke til den energimæssige omstilling, som skal ske i Danmark i de kommende år. HedeDanmark har i samarbejde med forskere fra Københavns Universitet ligeledes undersøgt mulighederne for at sikre genanvendelse af

flisaske fra varmegærker. Samarbejdet har betydet, at HedeDanmark i 2016 med succes har udviklet et system som sikrer, at næringsrigt flisaske fra varmegærker kan føres tilbage skoven. Konceptet, som bl.a. fører kalium, calcium og fosfor tilbage til skovenes økosystemer, vil fra forsommeren 2017 blive tilbudt kunder.

Rapportering om det underrepræsenterede køn i ledelsen

Politik og mål for diversitet og ligestilling

HedeDanmark har hidtil fulgt sin ejer – Hedeselskabets – politik på området, men har i årsrapporten for 2016 valgt for første gang at udforme sin egen politik på området jf. ÅRL § 99B. Udgangspunktet for HedeDanmarks politik er, at HedeDanmarks forretningsaktiviteter i høj grad udføres inden for mandsdominerede brancher. Dette afspejler sig i væsentlig grad i antallet og fordelingen af mandlige og kvindelige medarbejdere på alle niveauer i organisationen.

HedeDanmark ønsker, at medarbejdere og ledere er bredt og forskelligartet sammensat, idet vi tror på, at mangfoldighed fremmer udvikling og er forudsætning for fortsat forretningsmæssig succes.

Det er derfor HedeDanmarks mål at have diversitet og ligestilling blandt ledere og medarbejdere. Vores mål og faktiske udmøntning skal til enhver tid være i overensstemmelse med gældende lovgivning og anerkendte nationale og internationale standarder. Det er vigtigt for HedeDanmark at undgå enhver form for forskelsbehandling i alle dele af virksomheden.

Ansættelse i HedeDanmark er altid udelukkende baseret på faktiske personlige, forretningsmæssige og faglige kompetencer. Rekruttering, forfremmelse og afskedigelse påvirkes aldrig af ansøgerens eller medarbejderens race, etnicitet eller sociale baggrund, køn, religion eller lignende. Vores processer for rekruttering og forfremmelse tager hensyn til disse mål.

For at øge andelen af det underrepræsenterede køn har vi iværksat følgende initiativer:

- Som en del af HedeDanmarks ansættelsesproces vil vi på alle ledelsesniveauer tilstræbe, at det underrepræsenterede køn indgår i feltet af kandidater. Tilsvarende vil vi bede eksterne rekrutteringskonsulenter – så vidt det overhovedet er muligt – at præsentere kandidater af begge køn.
- Vi vil fortsat beskæftige praktikanter af begge køn fra relevante uddannelser inden for bl.a. ingeniør-, skovbrugs- og anlægsgartneruddannelserne, som på sigt kan tilføre virksomheden dygtige medarbejdere på alle fagområder og niveauer – herunder tilføre nyt ledelsespotentiale.
- Vi vil i stillingsopslag specifikt opfordre kandidater fra det underrepræsenterede køn til at søge ledige stillinger i HedeDanmark.

Vi anvender nedenstående indikatorer som udtryk for, om politikken følges i praksis:

- Er HedeDanmarks principper om ansættelse, forfremmelse og afskedigelse altid baseret på faktiske personlige, forretningsmæssige og faglige kompetencer, og er disse indarbejdet tilfredsstillende i vores personalehåndbog?
- Er ovenstående principper vedr. ansættelser, forfremmelser og afskedigelser anvendt i praksis i årets løb?

De opnåede resultater inden for politikens område vurderes løbende og korrigerende tiltag iværksættes, når det vurderes muligt, nødvendigt og hensigtsmæssigt.

HedeDanmarks politik for diversitet og ligestilling har i 2016 haft den effekt, at der i HedeDanmarks organisation er skabt øget opmærksomhed og forståelse for vigtigheden og værdien af, at der særligt i brancher med en ulige kønsfordeling er behov for ekstra opmærksomhed på at sikre gode rammer og udviklingsmuligheder for særligt det underrepræsenterede køn. Denne effekt forventes at brede sig yderligere i organisationen, så der løbende skabes en øget balance i alle dele af organisationen og herunder også på ledelsesniveau.

Medarbejdere bliver løbende informeret om HedeDanmarks visioner, mål og effekter, således at der i dagligdagen faktisk kan ageres i henhold til politikken.

Vi vil rapportere tydeligt og gennemsigtigt om relevante opnåede resultater.

Politikken gælder for alle dele af koncernen.

Ved udgangen af 2016 udgør det underrepræsenterede køn 0 % af HedeDanmarks ledelse inklusive øverste forretnings- og funktionsansvarlige.

Måltal for bestyrelsen

Pr. 31/12 2016 er der ingen kvinder i HedeDanmarks bestyrelse. Ud fra en konkret vurdering af virksomhedens forhold, herunder navnlig den branche vi opererer inden for samt de branchemæssige kompetencer, der følgelig skal være til stede i bestyrelsen, er målet, at andelen af kvinder i bestyrelsen senest pr. 31/12 2020 udgør 20 % svarende til 1 person. Målet er ikke opnået, da der er tale om et nyt måltal, som er opstillet i løbet af regnskabsåret. Det er vurderingen, at måltallet er realistisk og ambitiøst.

Særlige risici

Generelle risici

HedeDanmarks væsentligste driftsrisiko er knyttet til projektrisici, som søges minimeret via fokusering på projekt- og kontraktstyring samt kvalitetssikring og kompetenceopbygning i entrepriseret blandt driftspersonalet. Desuden er det væsentligt for HedeDanmark hele tiden at være på forkant med udviklingen inden for informationsteknologi. De forskellige forretningsområder i HedeDanmark mindsker afhængigheden af enkeltområder.

Finansielle risici

HedeDanmark er i nogen grad eksponeret over for ændringer i renteniveauet. HedeDanmarks valutarisici er meget begrænsede, og der foretages løbende vurdering omkring afdækning.

Kreditrisici

HedeDanmarks kreditrisici nedbringes ved konstant overvågning af finansielle oplysninger på kunderne samt en hurtig og effektiv debitorstyring. En fast defineret, topstyret kreditpolitik med indarbejdede procedurer sikrer, at alle i organisationen kender retningslinjerne, og at der i alle kundeforhold er en afvejning af avance i forhold til risiko.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er ikke efter regnskabsårets afslutning opstået hændelser, som i væsentlig grad påvirker årsregnskabet.

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for 2016 for HedeDanmark a/s er aflagt i overensstemmelse med Årsregnskabslovens bestemmelser for store klasse C-virksomheder.

HedeDanmark a/s har i regnskabsåret implementeret bestemmelserne i den nye Årsregnskabslov. Implementeringen har ikke medført ændringer i principperne for indregning og måling. Implementeringen har alene påvirket omfanget og indholdet i noteoplysningerne.

Herudover er årsregnskabet aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde koncernen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når koncernen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå koncernen, og forpligtelsernes værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet nedenfor for hver enkelt regnskabspost.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige gevinster, tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med det beløb, der vedrører regnskabsåret.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter modervirksomheden og de virksomheder (dattervirksomheder), som kontrolleres af modervirksomheden. Modervirksomheden anses for at have kontrol, når den direkte eller indirekte ejer mere end 50 % af stemmerettighederne eller på anden måde kan udøve eller faktisk udøver bestemmende indflydelse. Virksomheder, hvori koncernen direkte eller indirekte besidder mellem 20 % og 50 % af stemmerettighederne og udøver betydelig, men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder.

Konsolideringsprincipper

Koncernregnskabet udarbejdes på grundlag af regnskaber for modervirksomheden og dens dattervirksomheder. Udarbejdelse af koncernregnskabet sker ved sammenlægning af regnskabsposter af ensartet karakter. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, interne mellemværender og udbytter samt fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med koncernens regnskabspraksis.

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regnskabsposter 100 %. Minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af resultatet præsenteres som en særskilt post i ledelsens forslag til resultatdisponering, og deres andel af dattervirksomhedernes nettoaktiver præsenteres som en særskilt post under koncernens egenkapital.

Kapitalandele i dattervirksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes nettoaktiver på overtagelsestidspunktet opgjort til dagsværdi.

Virksomhedssammenslutninger

Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra henholdsvis overtagelsestidspunktet og stiftelsestidspunktet.

Ved køb af nye virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, hvorefter de nytilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Der hensættes alene til dækning af omkostninger ved omstruktureringer i den erhvervede virksomhed i det omfang, de er besluttet i den erhvervede virksomhed inden overtagelsen. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle anlægsaktiver og afskrives systematisk over resultatopgørelsen efter en individuel vurdering af brugstiden. Hvis der ikke kan skønnes en pålidelig brugstid fastsættes denne til 10 år. Brugstiden revurderes årligt.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter/omkostninger.

Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens kurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for tilgodehavendets eller gældens opståen eller indregning i seneste årsregnskab indregnes i resultatopgørelsen som en finansiell post.

Materielle og immaterielle anlægsaktiver, varebeholdninger og andre ikke monetære aktiver, der er købt i fremmed valuta, omregnes til historiske kurser.

Ved indregning af udenlandske tilknyttede og associerede virksomheder, der er selvstændige enheder, omregnes resultatopgørelsen til danske kroner med periodiske gennemsnitskurser, som ikke afviger væsentligt fra transaktionsdagens kurser. Balanceposterne omregnes til balancedagens valutakurser. Kursdifferencer, opstået ved omregning af udenlandske tilknyttede virksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser samt ved omregning af resultatopgørelser fra gennemsnitskurser til balancedagens valutakurser, indregnes direkte i egenkapitalen.

Kursregulering af mellemværende med selvstændige udenlandske tilknyttede virksomheder, der anses for en del af den samlede investering i den tilknyttede virksomhed, indregnes direkte i egenkapitalen.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter indregnes første gang i balancen til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter indgår i andre tilgodehavender henholdsvis anden gæld.

Ændringer i dagsværdi af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder kriterierne for sikring af dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatopgørelsen sammen med ændringer i værdien af det sikrede aktiv eller den sikrede forpligtelse.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Omsætning af handelsvarer og fremstillede færdigvarer indregnes i resultatopgørelsen, når levering og risikoovergang til køber har fundet sted, hvilket svarer til faktureringsstidspunktet. Nettoomsætning indregnes eksklusiv moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget og måles til salgsværdien af det fastsatte vederlag.

Service- og rådgivningsydelser indregnes i nettoomsætningen i takt med, at ydelserne udføres, hvorved nettoomsætningen svarer til salgsværdien af årets udførte arbejder (produktionsmetoden).

Ændring i lagre af færdigvarer og varer under fremstilling

Ændring i lagre af færdigvarer og varer under fremstilling omfatter regnskabsårets formindskelser eller forøgelser af lagre af færdigvarer og varer under fremstilling. I posten indgår sædvanlige nedskrivninger af de pågældende lagerbeholdninger. Ændringer i råvarelagre indgår i posten omkostninger til råvarer og hjælpematerialer.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedens hovedaktiviteter.

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer omfatter regnskabsårets forbrug af råvarer og hjælpematerialer efter regulering for forskydning i beholdninger af disse varer mv. fra primo til ultimo. I posten indgår eventuelt svind og sædvanlige nedskrivninger af de pågældende lagerbeholdninger.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger, der vedrører virksomhedens primære aktiviteter, herunder lokaleomkostninger, kontorholdsomkostninger, salgsfremmende omkostninger mv. I posten indgår endvidere nedskrivninger af tilgodehavender indregnet under omsætningsaktiver.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner mv. til selskabets personale.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver består af regnskabsårets af- og nedskrivninger opgjort ud fra henholdsvis de fastsatte restværdier og brugstider for de enkelte aktiver og gennemførte nedskrivningstest og af gevinster og tab ved salg af materielle samt immaterielle anlægsaktiver.

Andre driftsomkostninger

Andre driftsomkostninger indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedens hovedaktiviteter.

Resultat efter skat af kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder omfatter den forholdsmæssige andel af de enkelte virksomheders resultat efter fuld eliminering af interne avancer og tab og fradrag af afskrivning på goodwill.

Resultat efter skat af kapitalandele i associerede virksomheder

Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder omfatter den forholdsmæssige andel af de enkelte associerede virksomheders resultat efter forholdsmæssig eliminerings af interne avancer og tab.

Finansielle indtægter

Finansielle indtægter indeholder renteindtægter og kursgevinster vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver og forpligtelser samt godtgørelser under aconto-skatteordningen mv.

Finansielle omkostninger

Finansielle omkostninger indeholder renteomkostninger og kurstab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver og forpligtelser samt tillæg under aconto-skatteordningen mv.

Skat

Selskabet er sambeskattet med Dalgasgroup A/S, Dalgasgroup A/S' øvrige danske datterselskaber samt Dalgasgroup A/S' danske søsterselskaber, der i henhold til reglerne om tvungen sambeskatning er omfattet af sambeskatningen i koncernen. Den aktuelle selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster med fuld fordeling og med refusion vedrørende skattemæssige underskud. Dalgasgroup A/S er administrationselskab for sambeskatningen og afregner som følge heraf alle betalinger af selskabsskat med skattemyndighederne.

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte i egenkapitalen med den del, der kan henføres til posterings direkte på egenkapitalen.

Balancen

Goodwill

Goodwill er positive forskelsbeløb mellem kostpris og brugsværdien af overtagne aktiver og forpligtelser i virksomhedsovertagelsen. Goodwill afskrives lineært over den vurderede brugstid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Brugstiderne er fastlagt ud fra en vurdering af, i hvilket omfang der er tale om strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedsposition og langsigtet indtjeningsprofil, og i hvilket omfang goodwillbeløbet inkluderer tidsbegrænsede immaterielle ressourcer, som det ikke har været muligt at udskille og indregne som særskilte aktiver. Hvis brugstiden ikke kan skønnes pålideligt, fastsættes den til 10 år. Brugstiderne revurderes årligt. De anvendte afskrivningsperioder udgør 5-15 år.

Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Immaterielle rettigheder mv.

Immaterielle rettigheder mv. omfatter igangværende og færdiggjorte udviklingsprojekter med tilknyttede immaterielle rettigheder, erhvervede immaterielle rettigheder og forudbetalinger for immaterielle anlægsaktiver.

Udviklingsprojekter vedrørende produkter og processer, der er klart definerede og identificerbare, hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og et potentielt fremtidigt marked eller udviklingsmulighed i virksomheden kan påvises, og hvor det er hensigten at fremstille, markedsføre eller anvende det pågældende produkt eller den pågældende proces, indregnes som immaterielle anlægsaktiver. Øvrige udviklingsomkostninger indregnes som omkostninger i resultatopgørelsen, når omkostningerne afholdes.

Ved indregning af udviklingsprojekter som immaterielle anlægsaktiver bindes et beløb svarende til de afholdte omkostninger på egenkapitalen under reserve for udviklingsomkostninger, der nedbringes i takt med af- og nedskrivninger på udviklingsprojekterne.

Kostprisen for udviklingsprojekter omfatter omkostninger, herunder gager og afskrivninger, der direkte og indirekte kan henføres til udviklingsprojekterne.

Indirekte produktionsomkostninger i form af indirekte henførbare personaleomkostninger og afskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver, der er anvendt i udviklingsprocessen, indregnes i kostprisen baseret på det medgåede timeforbrug for det enkelte projekt.

Færdiggjorte udviklingsprojekter afskrives lineært over den forventede brugstid, der fastsættes ud fra en konkret vurdering af det enkelte udviklingsprojekt. Såfremt brugstiden ikke kan skønnes pålideligt, fastsættes den til 10 år. For udviklingsprojekter, der er beskyttet af immaterielle rettigheder, udgør den maksimale afskrivningsperiode restløbetiden for de pågældende rettigheder. De anvendte afskrivningsperioder udgør 3-20 år.

Erhvervede immaterielle rettigheder måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Patenter afskrives lineært over den resterende patentperiode, og licenser afskrives lineært over aftaleperioden.

Immaterielle rettigheder mv. nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Materielle anlægsaktiver

Grunde, bygninger, produktionsanlæg og maskiner samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der afskrives ikke på grunde.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen og omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For finansielt leasede aktiver udgør kostprisen den laveste værdi af dagsværdien af aktivet og nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse.

Indirekte omkostninger i form af indirekte henførbare personaleomkostninger og afskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver, der er anvendt i fremstillingsprocessen, indregnes i kostprisen baseret på det medgåede timeforbrug for det enkelte aktiv.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

○ Bygninger	10-50 år
○ Produktionsanlæg og maskiner	5-8 år
○ Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-8 år

For indretning af lejede lokaler og aktiver omfattet af finansielle leasingaftaler udgør afskrivningsperioden maksimalt aftaleperioden.

Forventede brugstider og restværdier revurderes årligt.

Materielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes og måles i modervirksomhedens regnskab efter den indre værdis metode (equity-metoden). Dette indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi med tillæg af uafskrevet goodwill og med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne fortjenester og tab.

Nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder overføres i forbindelse med resultatdisponeringen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen.

Goodwill opgøres som forskellen mellem kostprisen for kapitalandelene og dagsværdien af den forholdsmæssige andel af de overtagne aktiver og forpligtelser. Goodwill afskrives lineært over den vurderede brugstid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Brugstiderne er fastlagt ud fra en vurdering af, i hvilket omfang der er tale om strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedspostition og langsigtet indtjeningsprofil, og i hvilket omfang goodwillbeløbet inkluderer tidsbegrænsede immaterielle ressourcer, som det ikke har været muligt at udskille og indregne som særskilte aktiver. Hvis brugstiden ikke kan skønnes pålideligt, fastsættes den til 10 år. Brugstiderne revurderes årligt. De anvendte afskrivningsperioder udgør 5-15 år. Kapitalandele i tilknyttede virksomheder nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Kapitalandele i associerede virksomheder

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode (equity-metoden). Dette indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi med tillæg af uafskrevet goodwill og med fradrag eller tillæg af urealiserede, forholdsmæssige interne fortjenester og tab.

Associerede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi måles til 0 kr. Et eventuelt tilgodehavende hos disse virksomheder nedskrives til nettorealiseringsværdi ud fra en konkret vurdering. Såfremt modervirksomheden har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække den pågældende associerede virksomheds forpligtelser, og det er sandsynligt, at denne forpligtelse vil blive aktualiseret, indregnes en hensat forpligtelse målt til nutidsværdien af de omkostninger, det skønnes nødvendigt at afholde for at afvikle forpligtelsen.

Nettoopskrivning af kapitalandele i associerede virksomheder overføres i forbindelse med resultatdisponeringen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen.

Kapitalandele i associerede virksomheder nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Andre værdipapirer og kapitalandele

Andre værdipapirer og kapitalandele omfatter børsnoterede værdipapirer, der måles til dagsværdi (børskurs) på balancedagen.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris, opgjort efter FIFO-metoden, eller nettorealiseringsværdi, hvor denne er lavere.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen med tillæg af hjemtagelsesomkostninger. Kostprisen for fremstillede varer og varer under fremstilling omfatter omkostninger til råvarer, hjælpematerialer og direkte løn samt indirekte produktionsomkostninger.

Indirekte produktionsomkostninger omfatter indirekte materialer og løn, omkostninger til vedligeholdelse af og af- og nedskrivninger på de i produktionsprocessen benyttede maskiner, bygninger og udstyr samt omkostninger til produktionsadministration og ledelse. Finansieringsomkostninger indregnes ikke i kostprisen.

Nettorealisationseværdi for varebeholdninger opgøres som forventet salgspris med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der skal afholdes for at effektuere salget.

Biologiske omsætningsaktiver indregnet under varebeholdninger

Biologiske omsætningsaktiver, der omfatter levende planter, måles til kostpris, der for købte aktiver består af købsprisen tillagt eventuelle direkte tilknyttede anskaffelsesomkostninger.

Biologiske omsætningsaktiver måles til nettorealisationseværdi, hvor denne er lavere.

Kostprisen omfatter omkostninger til råvarer, hjælpematerialer og direkte løn samt indirekte produktionsomkostninger.

Indirekte produktionsomkostninger omfatter indirekte materialer og løn, omkostninger til vedligeholdelse af og af- og nedskrivninger på de i produktionsprocessen benyttede maskiner, bygninger og udstyr samt omkostninger til produktionsadministration og ledelse. Finansieringsomkostninger indregnes ikke i kostprisen.

Nettorealisationseværdi for biologiske omsætningsaktiver opgøres som forventet salgspris med fradrag af omkostninger til færdiggørelse og omkostninger, der skal afholdes for at effektuere salget.

Tilgodehavender

Tilgodehavender omfattende tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser, tilgodehavender hos administrerede skove, tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder og andre tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning måles til salgsværdien af det på balancedagen udførte arbejde.

Salgsværdien måles på baggrund af færdiggørelsesgraden på balancedagen og de samlede forventede indtægter på det enkelte igangværende arbejde. Færdiggørelsesgraden beregnes normalt som forholdet mellem det faktiske ressourceforbrug og det totale budgetterede ressourceforbrug.

Såfremt salgsværdien af et igangværende arbejde ikke kan opgøres pålideligt, måles salgsværdien til de medgåede omkostninger eller til nettorealisationseværdien, hvis denne er lavere.

Det enkelte igangværende arbejde indregnes i balancen under tilgodehavender eller gældsforpligtelser, afhængigt af om nettoværdien, der er opgjort som salgsværdien med fradrag af acontofaktureringer, er positiv eller negativ.

Finansieringsomkostninger vedrørende ydelser medregnes ikke i værdien af igangværende arbejder. Omkostninger i forbindelse med salgs- og tilbudsarbejde til opnåelse af kontrakter udgiftsføres i resultatopgørelsen under andre eksterne omkostninger i det regnskabsår, hvori omkostningerne afholdes.

Tilgodehavende skat og skyldig selskabsskat

Aktuelle skatteforpligtelser eller tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, der er reguleret for betalt acontoskat.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger omfatter kontante beholdninger og bankindeståender.

Udbytte

Udbytte indregnes som en gældsforpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på generalforsamlingen. Det foreslåede udbytte for regnskabsåret vises som en særskilt post i egenkapitalen.

Udskudt skat

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser, hvor den skattemæssige værdi af aktiverne opgøres med udgangspunkt i den planlagte anvendelse af det enkelte aktiv.

Hensatte forpligtelser

Andre hensatte forpligtelser omfatter forventede omkostninger til tab på igangværende arbejder for fremmed regning.

Andre hensatte forpligtelser indregnes og måles som det bedste skøn over de omkostninger, der er nødvendige for på balancedagen at afvikle forpligtelserne. Hensatte forpligtelser med forventet forfaldstid ud over et år fra balancedagen måles til tilbagediskonteret værdi.

Når det er sandsynligt, at de samlede omkostninger vil overstige de samlede indtægter på et igangværende arbejde for fremmed regning, hensættes til dækning af det samlede tab, der påregnes ved det pågældende arbejde.

Finansielle gældsforpligtelser

Gæld til realkreditinstitutter og kreditinstitutter måles ved låneoptagelse til kostpris, svarende til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles gæld til realkreditinstitutter og kreditinstitutter til amortiseret kostpris. Dette betyder, at forskellen mellem provenuet ved låneoptagelsen og den nominelle værdi, der skal tilbagebetales, indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden som en finansiell omkostning ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Leasingforpligtelser

Leasingforpligtelser vedrørende finansielt leasede aktiver indregnes i balancen som gældsforpligtelser og måles på tidspunktet for indgåelse af kontrakten til nutidsværdien af de fremtidige leasingydelser. Efter første indregning måles leasingforpligtelserne til amortiseret kostpris. Forskellen mellem nutidsværdien og den nominelle værdi af leasingydelserne indregnes i resultatopgørelsen over kontraktens løbetid som en finansiell omkostning.

Leasingydelser vedrørende operationelle leasingaftaler indregnes lineært i resultatopgørelsen over leasingperioden.

Modtagne forudbetalinger for kunder

Modtagne forudbetalinger fra kunder omfatter beløb, der er modtaget fra kunder forud for leveringstidspunktet.

Øvrige gældsforpligtelser

Øvrige finansielle forpligtelser omfattende gæld til administrerede skove, leverandør og tjenesteydelser, gæld til tilknyttede virksomheder samt anden gæld måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under forpligtelser omfatter modtagne indtægter til resultatføring i efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen for koncernen opstilles efter den indirekte metode med udgangspunkt i årets resultat.

Pengestrømsopgørelsen viser likviditet fra driften, investeringer, finansiering og årets forskydning i likviditet samt likvider ved årets begyndelse og slutning. Der er ikke udarbejdet særskilt pengestrømsopgørelse for moderselskabet, da denne er indeholdt i pengestrømsopgørelsen for koncernen.

Likviditetsvirkningen af køb af virksomheder vises separat under pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter. I pengestrømsopgørelsen indregnes pengestrømme vedrørende købte virksomheder fra anskaffelsestidspunktet.

Pengestrømme fra driften opgøres som årets resultat reguleret for ikke kontante driftsposter og ændring i driftskapital.

Pengestrømme fra investeringer omfatter køb af immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver.

Pengestrømme fra finansiering omfatter optagelse og afdrag på langfristet og kortfristet gæld til finansierings- og kreditinstitutter samt foretagne udlodninger.

Likvider omfatter likvide beholdninger samt den andel af kortfristet gæld til kreditinstitutter, der indgår som en del af koncernens løbende likviditetsstyring.

Segmentoplysninger

Der gives oplysninger på forretningsområder (primært segment) og geografiske markeder (sekundært segment). Segmentoplysninger følger virksomhedens regnskabspraksis og interne økonomistyring. De sekundære segmentoplysninger gives på baggrund af kundernes placering.

Resultatopgørelse

Note	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet	
	2016 1000 kroner	2015 1000 kroner	2016 1000 kroner	2015 1000 kroner
1 Nettoomsætning	1.683.766	1.561.271	1.490.091	1.369.997
Ændring i lagre af færdigvarer og varer under fremstilling	-6.887	-17.489	-4.318	-14.719
Ændring af værdi af igangværende arbejder for fremmed regning	54	-2.388	0	0
Andre driftsindtægter	1.392	1.149	852	862
Indtægter i alt	1.678.325	1.542.543	1.486.625	1.356.140
2 Omkostninger til råvarer og tjenesteydelser	1.037.832	924.262	922.753	817.405
3 Andre eksterne omkostninger	199.945	193.647	168.796	161.390
4 Personaleomkostninger	357.832	338.076	321.580	305.576
5 Af- og nedskrivninger	28.694	31.141	20.864	21.363
Andre driftsomkostninger	389	1.017	180	140
Resultat af primær drift	53.633	54.400	52.452	50.266
11 Resultat efter skat af kapitalandele i dattervirksomheder	0	0	-5.517	1.981
6 Finansielle indtægter	5.070	3.660	4.948	3.436
Nedskrivning af finansielle aktiver	14.670	-4	14.670	-4
7 Finansielle omkostninger	3.039	2.834	2.297	1.950
Resultat før skat	40.994	55.230	34.916	53.737
8 Skat af årets resultat	12.871	13.883	6.793	12.390
Årets resultat	28.123	41.347	28.123	41.347
Forslag til resultatdisponering:				
Udbytte for regnskabsåret	25.000	20.000	25.000	20.000
Overført til senere år	3.123	21.347	3.123	21.347
Resultatdisponering i alt	28.123	41.347	28.123	41.347

Balance pr. 31.12.2016

Note	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet	
	2016 1000 kroner	2015 1000 kroner	2016 1000 kroner	2015 1000 kroner
Aktiver				
Anlægsaktiver				
Goodwill	57.425	62.468	45.655	24.381
Patenter og licenser	1.631	895	1.631	895
Software under opbygning	167	12.800	0	12.727
Software	26.203	3.468	25.925	3.437
9 Immaterielle anlægsaktiver	85.426	79.631	73.211	41.440
Grunde og bygninger	27.720	25.141	23.933	18.504
Tekniske anlæg og maskiner	25.378	28.466	25.378	23.518
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	26.851	24.597	21.612	17.368
10 Materielle anlægsaktiver	79.949	78.204	70.923	59.390
11 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0	0	58.181	68.535
11 Andre værdipapirer og kapitalandele	19	19	0	0
11 Tilgodehavende hos associerede virksomheder	22.408	30.847	22.408	30.847
Finansielle anlægsaktiver	22.427	30.866	80.589	99.382
Anlægsaktiver i alt	187.802	188.701	224.723	200.212
Omsætningsaktiver				
Råvarer og hjælpematerialer	3.043	406	3.043	406
Varer under fremstilling	4.780	5.787	4.780	5.787
Fremstillede færdigvarer og handelsvarer	87.371	93.251	69.810	73.121
Forudbetaling for varer	1.984	4.365	1.730	3.735
Varebeholdninger	97.178	103.809	79.363	83.049
Tilgodehavender fra salg af varer og tjenesteydelser	342.482	315.393	323.237	263.867
12 Igangværende arbejder for fremmed regning	7.783	0	5.612	0
Tilgodehavender hos administrerede skove	6.168	3.411	6.168	3.411
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	31	299	135	3.327
Tilgodehavende sambeskatningsbidrag/selskabsskat	5.270	5.072	4.199	3.596
13 Andre tilgodehavender	4.263	5.329	3.890	4.695
14 Periodeafgrænsningsposter	5.590	3.452	5.028	2.253
Tilgodehavender i alt	371.587	332.956	348.269	281.149
Likvide beholdninger	5.056	5.045	42	69
Omsætningsaktiver i alt	473.821	441.810	427.674	364.267
Aktiver i alt	661.623	630.511	652.397	564.479

Balance pr. 31.12.2016

Note	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet	
	2016 1000 kroner	2015 1000 kroner	2016 1000 kroner	2015 1000 kroner
Passiver				
Egenkapital				
Selskabskapital	30.000	30.000	30.000	30.000
Overført overskud	227.724	227.185	227.724	227.185
Foreslået udbytte	25.000	20.000	25.000	20.000
15 Egenkapital i alt	282.724	277.185	282.724	277.185
Hensatte forpligtelser				
16 Udskudt skat	10.346	9.098	10.431	5.979
17 Øvrige hensættelser	459	2.670	300	1.250
Hensatte forpligtelser i alt	10.805	11.768	10.731	7.229
Langfristede gældsforpligtelser				
Gæld med pant i fast ejendom	8.506	9.135	8.506	9.135
Finansielle leasing forpligtelser	233	411	233	411
18 Langfristede gældsforpligtelser i alt	8.739	9.546	8.739	9.546
Kortfristede gældsforpligtelser				
18 Afdrag på langfristet gæld som forfalder inden for 1 år	1.091	1.816	1.091	883
Kreditinstitutter	131.182	105.544	127.654	72.309
12 Modtagne forudbetalinger vedr. igangværende arbejder	11.840	12.077	8.375	4.493
Igangværende arbejder for fremmed regning	0	9.822	0	17.083
Gæld til administrerede skove	30.006	29.515	30.006	29.515
Leverandører af varer og tjenesteydelser	110.937	99.141	104.688	77.601
Gæld til tilknyttede virksomheder	5.647	3.443	16.240	6.235
Gæld til associerede virksomheder	3.961	2.315	3.961	2.315
Skyldig selskabsskat, udenlandsk skat	378	373	0	0
19 Anden gæld	63.882	67.386	58.035	59.771
20 Periodeafgrænsningsposter	431	580	153	314
Kortfristede gældsforpligtelser i alt	359.355	332.012	350.203	270.519
Gældsforpligtelser i alt	368.094	341.558	358.942	280.065
Passiver i alt	661.623	630.511	652.397	564.479
21 Eventualforpligtelser og sikkerhedsstillelser				
22 Nærtstående parter				

Pengestrømsopgørelse

		HedeDanmark a/s Koncernen	
Note		2016 1000 kroner	2015 1000 kroner
PENGESTRØM VEDRØRENDE DRIFT			
	Resultat af primær drift	53.633	54.400
	Tilbageført ikke likvide af- og nedskrivninger	28.694	31.141
	Tilbageført ændring i henlæggelser	-2.211	-389
		80.116	85.152
	Forskydning i varebeholdninger	6.631	17.665
	Forskydning i tilgodehavender	-38.468	47.469
	Forskydning i leverandører og anden gæld	1.700	-40.644
		-30.137	24.490
	Modtagne finansielle indtægter	5.070	3.660
	Betalte finansielle omkostninger	-3.389	-4.446
	Betalt selskabsskat	-11.780	-12.422
		-10.099	-13.208
	Pengestrømme vedrørende drift	39.880	96.434
PENGESTRØM VEDRØRENDE INVESTERINGER			
	Nettoinvestering i immaterielle anlægsaktiver	-13.006	-9.244
	Nettoinvestering i materielle anlægsaktiver	-15.149	-4.779
23	Køb af virksomhed	-8.080	0
	Nettoinvestering i associerede virksomheder	-8.465	-7.544
	Pengestrømme vedrørende investeringsaktivitet	-44.700	-21.567
PENGESTRØM VEDRØRENDE FINANSIERING			
	Fald/stigning i langfristede gældsforpligtelser	-807	-2.290
	Udbetalt udbytte/uddelinger	-20.000	-10.000
	Pengestrømme vedrørende finansiering	-20.807	-12.290
	Ændring i likvider	-25.627	62.577
	Likvider primo incl. kreditinstitutter	-100.499	-163.076
	Likvider ultimo incl. kreditinstitutter	-126.126	-100.499
LIKVIDER			
	Likvide beholdninger	5.056	6.180
	Kreditinstitutter	-131.182	-106.679
	Likvider i alt	-126.126	-100.499

Noter

	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet	
	2016 1000 kroner	2015 1000 kroner	2016 1000 kroner	2015 1000 kroner
Note 1 Nettoomsætning				
Varesalg	748.167	741.662	563.755	558.582
Service- og rådgivningsydelser	929.872	814.243	920.704	804.541
Lejeindtægter	5.727	5.366	5.632	6.874
	1.683.766	1.561.271	1.490.091	1.369.997
Segmentopdeling af nettoomsætning				
Geografisk opdeling				
Danmark	1.419.793	1.313.100	1.346.753	1.233.506
Øvrige Skandinavien	71.456	58.711	14.482	6.464
Vesteuropa	160.311	170.039	119.605	124.744
Østeuropa og Baltikum	28.330	15.305	5.775	1.167
Øvrige	3.876	4.116	3.876	4.116
Nettoomsætning i alt	1.683.766	1.561.271	1.490.491	1.369.997
Aktivitetsbestemt opdeling				
Skov- og landskabsaktiviteter	1.074.059	948.088	941.490	811.415
Handelsaktiviteter	609.707	613.183	549.001	558.582
	1.683.766	1.561.271	1.490.491	1.369.997
Note 2 Omkostninger til råvarer og tjenesteydelser				
Varekøb	517.040	468.667	455.618	409.570
Entreprenøromkostninger	507.465	444.046	467.135	407.835
Indkøbte tjenesteydelser	13.327	11.549	0	0
	1.037.832	924.262	922.753	817.405
Note 3 Andre eksterne omkostninger				
Kontor- og administrationsomkostninger	30.377	29.001	17.668	14.303
Drift og vedligeholdelse af bygninger og materiel	66.729	67.372	60.857	60.563
Rejseomkostninger	19.224	16.673	18.565	16.248
Fragt af solgte varer	76.659	78.684	65.926	65.902
Øvrige eksterne omkostninger	6.956	1.917	5.780	4.374
	199.945	193.647	168.796	161.390
Honorar til generalforsamlingsvalgt revision				
Honorar vedr. lovpligtig revision	436	469	295	281
Erklæringsopgaver med sikkerhed	5	19	5	19
Andre ydelser	600	338	413	103

Noter

	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet	
	2016 1000 kroner	2015 1000 kroner	2016 1000 kroner	2015 1000 kroner
Note 4 Personaleomkostninger				
Lønninger og honorarer	318.361	298.535	293.534	278.489
Pensioner og bidrag til pensionsordninger	16.694	17.324	13.427	13.559
Andre omkostninger til social sikring	15.110	15.047	7.869	7.283
Øvrige personaleomkostninger	7.667	7.170	6.750	6.245
	357.832	338.076	321.580	305.576
Antal heltidsansatte	785	763	696	678
Løn og vederlag til direktion i moderselskabet	4.400	5.447	4.400	5.447
Løn og vederlag til bestyrelse i moderselskabet	105	60	105	60
Note 5 Af- og nedskrivninger				
Goodwill	8.039	7.858	4.275	2.860
Patenter og licenser	343	239	343	239
Software	1.858	1.745	1.777	1.734
Af- og nedskrivninger immaterielle afskrivninger	10.240	9.842	6.395	4.833
Grunde og bygninger	1.525	1.443	1.096	1.034
Tekniske anlæg og maskiner	11.019	13.477	9.723	11.521
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	8.247	8.721	5.882	6.197
Fortjeneste og tab ved salg af anlægsaktiver	-2.337	-2.342	-2.232	-2.222
Af- og nedskrivninger materielle afskrivninger	18.454	21.299	14.469	16.530
Af- og nedskrivninger	28.694	31.141	20.864	21.363
Note 6 Finansielle indtægter				
Renter af likvide beholdninger	3	9	0	0
Renter fra associerede virksomheder	2.829	2.503	2.829	2.503
Renter af tilgodehavender fra salg	416	181	315	5
Kursgevinster	1.276	196	1.262	188
Øvrige finansielle indtægter	546	771	542	740
	5.070	3.660	4.948	3.436
Note 7 Finansielle omkostninger				
Renter af gæld med pant i fast ejendom	305	327	305	327
Renter af gæld til kreditinstitutter	1.262	1.375	786	939
Renter af medarbejderobligationer	0	14	0	0
Kurstab	948	673	926	660
Øvrige finansielle omkostninger	524	445	280	24
	3.039	2.834	2.297	1.950
Note 8 Skat af årets resultat				
Forventet pålignet skat af årets resultat	11.627	14.725	2.341	13.003
Regulering vedr. tidligere års skat	-4	2	0	-6
Årets regulering af udskudt skat	1.248	-844	4.452	-607
	12.871	13.883	6.793	12.390

Noter

Note 9 Immaterielle anlægsaktiver

HedeDanmark a/s, Koncernen i 1000 kroner

	Goodwill	Patenter og licenser	Software under opbygning	Software	Immaterielle anlægs- aktiver i alt
Anskaffelsessum primo	124.435	2.389	12.800	10.581	150.205
Valutakursreguleringer	-69	0	0	-1	-70
Årets tilgang	0	1.079	133	11.876	13.088
Køb af virksomhed	3.030	0	0	0	3.030
Overførsel	0	0	-12.727	12.727	0
Årets afgang	5.133	0	39	1.861	7.033
Anskaffelsessum ultimo	122.263	3.468	167	33.322	159.220
Af- og nedskrivninger primo	61.967	1.494	0	7.113	70.574
Valutakursreguleringer	-35	0	0	-2	-37
Årets tilgang	8.039	343	0	1.858	10.240
Årets afgang	5.133	0	0	1.850	6.983
Af- og nedskrivninger ultimo	64.838	1.837	0	7.119	73.794
Bogført værdi ultimo	57.425	1.631	167	26.203	85.426

HedeDanmark a/s, Moderselskabet i 1000 kroner

	Goodwill	Patenter og licenser	Software under opbygning	Software	Immaterielle anlægs- aktiver i alt
Anskaffelsessum primo	50.370	2.389	12.727	9.684	75.170
Regulering til primo	20.575	0	0	0	20.575
Årets tilgang	20.831	1.079	0	11.538	33.448
Køb af virksomhed	3.030	0	0	0	3.030
Overførsel	0	0	-12.727	12.727	0
Årets afgang	5.133	0	0	1.201	6.334
Anskaffelsessum ultimo	89.673	3.468	0	32.748	125.889
Af- og nedskrivninger primo	42.220	1.494	0	6.247	49.961
Årets tilgang	4.275	343	0	1.777	6.395
Regulering til primo	2.656	0	0	0	2.656
Årets afgang	5.133	0	0	1.201	6.334
Af- og nedskrivninger ultimo	44.018	1.837	0	6.823	52.678
Bogført værdi ultimo	45.655	1.631	0	25.925	73.211

Noter

Note 10 Materielle anlægsaktiver

HedeDanmark a/s, Koncernen i 1000 kroner

	Grunde og bygninger	Tekniske anlæg og maskiner	Andre anlæg, driftsmat. og inventar	Materielle anlægsaktiver i alt
Anskaffelsessum primo	32.942	99.340	80.991	213.273
Valutakursreguleringer	-210	0	-779	-989
Årets tilgang	1.631	10.549	8.390	20.570
Køb af virksomhed	2.350	2.099	601	5.050
Årets afgang	42	9.971	8.746	18.759
Reklassificeret	-243	2.969	-2.726	0
Anskaffelsessum ultimo	36.914	99.048	83.183	219.145
Af- og nedskrivninger primo	7.801	70.874	56.394	135.069
Valutakursreguleringer	-90	0	-566	-656
Årets afskrivninger	1.525	10.920	8.247	20.692
Årets nedskrivninger	0	99	0	99
Årets afgang	42	8.223	7.743	16.008
Af- og nedskrivninger ultimo	9.194	73.670	56.332	139.196
Bogført værdi ultimo	27.720	25.378	26.851	79.949

Finansielt leasede aktiver udgør:

411

HedeDanmark a/s, Moderselskabet i 1000 kroner

	Grunde og bygninger	Tekniske anlæg og maskiner	Andre anlæg, driftsmat. og inventar	Materielle anlægsaktiver i alt
Anskaffelsessum primo	23.270	81.323	56.900	161.493
Årets tilgang	4.175	11.194	10.411	25.780
Køb af virksomhed	2.350	2.099	601	5.050
Årets afgang	42	9.591	7.839	17.472
Anskaffelsessum ultimo	29.753	85.025	60.073	174.851
Af- og nedskrivninger primo	4.766	57.805	39.532	102.103
Årets afskrivninger	1.096	9.624	5.882	16.602
Årets nedskrivninger	0	99	0	99
Årets afgang	42	7.881	6.953	14.876
Af- og nedskrivninger ultimo	5.820	59.647	38.461	103.928
Bogført værdi ultimo	23.933	25.378	21.612	70.923

Finansielt leasede aktiver udgør:

411

Noter

Note 11 Finansielle anlægsaktiver

HedeDanmark a/s, Koncernen i 1000 kroner

	Kapitalandele i associerede virksomheder	Tilgodehavende hos associerede virksomheder	Andre værdipapirer og kapitalandele
Anskaffelsessum primo	6.930	54.001	0
Regulering til primo	-4	0	0
Årets tilgang	0	8.465 *	0
Anskaffelsessum ultimo	6.926	62.466	0
Reguleringer primo	-6.895	-23.189	19
Regulering til primo	4	0	0
Kursregulering primo egenkapital samt overført resultat	0	-2.234	0
Nedskrivninger	0	-14.670	0
Reklassifikation	-35	35	0
Reguleringer ultimo	-6.926	-40.058	19
Bogført værdi ultimo	0	22.408	19

HedeDanmark a/s, Moderselskabet i 1000 kroner

	Kapitalandele i datter- virksomheder	Kapitalandele i associerede virksomheder	Tilgodehavende hos associerede virksomheder	Andre værdipapirer og kapitalandele
Anskaffelsessum primo	126.441	6.926	54.001	0
Årets tilgang	0	0	8.465 *	0
Regulering primo	-25.650	0	0	0
Overførsel	-29.710	0	0	0
Anskaffelsessum ultimo	71.081	6.926	62.466	0
Reguleringer primo	-41.675	-6.891	-23.189	0
Regulering til primo	7.731	0	0	0
Udbytte fra tilknyttede virksomheder	-2.799	0	0	0
Kursregulering primo egenkapital samt overført resultat	-350	0	-2.234	0
Andel af årets resultat efter skat	-2.438	0	0	0
Ned- og afskrivninger	-3.079	0	-14.670	0
Overførsel	29.710	-35	35	0
Reguleringer ultimo	-12.900	-6.926	-40.058	0
Bogført værdi ultimo	58.181	0	22.408	0

* Tilgangen består af valutakursregulering på 2.034 t.kr., renter på 2.829 t.kr. samt øget mellemværende på 3.602 t.kr.

Noter

Note 11 Finansielle anlægsaktiver (fortsat)

	Ejer- andel %	Egen- kapital 1000 kr.	Årets resultat efter skat 1000 kr.	HedeDanmarks andel	
				Egen- kapital 1000 kr.	Årets resultat efter skat 1000 kr.
Dattervirksomheder					
Heidegesellschaft Forstprodukte und -geräte GmbH, Tyskland	100	7.086	1.580	7.086	1.580
Silva Estate a/s, Kolding	100	1.364	10	1.364	10
S.K.A. A/S, Sorø	100	27.406	15.889	27.406	15.889
Väla Mark & Trädgård AB, Sverige	100	4.536	-3.059	4.536	-3.059
HD Forest Holding, Letland	100	11.595	3.973	11.595	3.973
Moderselskabets andel		51.987	18.393	51.987	18.393
Goodwill 31. december 2016				6.194	
Ned- og afskrivning på goodwill					-3.079
Moderselskabets andel i dattervirksomheder i alt				58.181	15.314
Associerede virksomheder - koncernen					
Emirates Landscape L.L.C., Abu Dhabi	49	0	-20.589	0	-10.089
Andel i associerede virksomheder i alt				0	-10.089

Noter

	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet	
	2016 1000 kroner	2015 1000 kroner	2016 1000 kroner	2015 1000 kroner
Note 12 Igangværende arbejder for fremmed regning				
Salgsværdi	414.337	264.492	384.820	137.537
Acontofaktureringer	418.394	286.391	387.583	159.113
	-4.057	-21.899	-2.763	-21.576
Igangværende arbejder for fremmed regning	7.783	-9.822	5.612	-17.083
Modtagne forudbetalinger	11.840	12.077	8.375	4.493
	-4.057	-21.899	-2.763	-21.576
Note 13 Andre tilgodehavender				
Tilgodehavende energiafgifter	208	350	81	108
Øvrige tilgodehavender	4.055	4.979	3.809	4.587
	4.263	5.329	3.890	4.695
Note 14				
Periodeafgrænsningsposter består af diverse forudbetalte omkostninger.				
Note 15 Egenkapital				
Selskabskapital				
Saldo primo	30.000	30.000	30.000	30.000
Saldo ultimo	30.000	30.000	30.000	30.000
Overført overskud				
Saldo primo	227.185	207.452	227.185	207.452
Kursregulering vedr. udenlandske dattervirksomheder	-2.584	-1.614	-2.584	-1.614
Overført af årets resultat	3.123	21.347	3.123	21.347
Overført overskud ultimo	227.724	227.185	227.724	227.185
Udbytte				
Saldo primo	20.000	10.000	20.000	10.000
Betalt udbytte	-20.000	-10.000	-20.000	-10.000
Årets udbytte	25.000	20.000	25.000	20.000
Saldo ultimo	25.000	20.000	25.000	20.000
Egenkapital ultimo	282.724	277.185	282.724	277.185

Noter

	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet	
	2016 1000 kroner	2015 1000 kroner	2016 1000 kroner	2015 1000 kroner
Note 16 Udskudt skat				
Tilgodehavende udskudt skat hviler på følgende poster:				
Immaterielle anlægsaktiver	0	184	0	182
Materielle anlægsaktiver	1.842	460	1.877	151
Varebeholdninger	-362	415	-362	415
Tilgodehavender	-328	-342	-328	-342
Leasinggæld	-90	-128	-90	-128
Andre hensatte forpligtelser	-101	-302	-66	0
Gældsforpligtelser	366	432	366	432
Aconto avance igangværende arbejder	9.034	8.430	9.034	5.269
Fremførbart underskud	-15	-51	0	0
	10.346	9.098	10.431	5.979
Nettoværdien er indregnet således i balancen				
Udskudte skatteforpligtelser	10.346	9.098	10.431	5.979
	10.346	9.098	10.431	5.979
Udskudte skatteforpligtelser				
Udskudt skat primo	9.098	9.934	5.979	6.586
Årets regulering	1.248	-844	4.452	-607
Regulering vedrørende tidligere år	0	8	0	0
Saldo ultimo	10.346	9.098	10.431	5.979
Note 17 Øvrige hensættelser				
Hensættelse vedrørende igangværende arbejder	459	2.670	300	1.250
	459	2.670	300	1.250
Note 18 Langfristede gældsforpligtelser				
Gæld med pant i fast ejendom:				
0-1 år	913	711	913	711
1-5 år	3.706	3.840	3.706	3.840
> 5 år	4.800	5.295	4.800	5.295
	9.419	9.846	9.419	9.846
Finansielle leasing forpligtelser:				
0-1 år	178	172	178	172
1-5 år	233	411	233	411
	411	583	411	583
Anden langfristet gæld:				
0-1 år	0	933	0	0
	0	933	0	0

Noter

	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet	
	2014 1000 kroner	2013 1000 kroner	2014 1000 kroner	2013 1000 kroner
Note 19 Anden gæld				
Skyldige beløb vedr. lønadministration som A-skat, ATP, feriepenge o.lign.	50.796	49.797	46.671	44.975
Skyldig moms	9.733	14.174	8.567	12.152
Øvrige skyldige beløb	3.353	3.415	2.797	2.644
	63.882	67.386	58.035	59.771

Note 20 Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter består af diverse forudfakturerede indtægter.

Note 21 Eventualforpligtelser og sikkerhedsstillelser

Koncernen

Koncernen har påtaget sig leje- og leasingforpligtelser med en løbetid på mellem 3 mdr. og 10 år.

Den aktuelle årlige leje udgør 10,7 mio. kr., og den samlede lejeforpligtelse er 21,6 mio. kr.

Koncernens kreditinstitutter og forsikringsselskaber har afgivet arbejdsgarantier for igangværende arbejder på 86,9 mio. kr. og for moderselskabet 44,9 mio.

Der påhviler herudover selskaberne i koncernen sædvanlige branchemæssige garantiforpligtelser.

Moderselskab

Moderselskabet har påtaget sig leje- og leasingforpligtelser med en løbetid på mellem 3 mdr. og 10 år.

Den aktuelle årlige leje udgør for moderselskabet 9,6 mio. kr. og den samlede forpligtelse 10,7 mio. kr.

Moderselskabets kreditinstitutter og forsikringsselskaber har afgivet arbejdsgarantier for igangværende arbejder på 44,9 mio. kr.

Til sikkerhed for associeret selskabs engagement med kreditinstitutter er stillet kaution for kredit på 18,0 mio. kr.

og pr. 31.12.2016 udnyttet med 9,7 mio.

Selskabet indgår i en dansk sambeskatning med Dalgasgroup A/S som administrationsselskab.

Selskabet hæfter derfor fra og med regnskabsåret 2013 delvist solidarisk og delvist subsidiært for indkomstskatter mv. for de sambeskattede selskaber og fra og med 1. juli 2012 ligeledes delvist solidarisk og delvist subsidiært for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for disse selskaber.

Den subsidiære hæftelse udgør dog i begge tilfælde højst et beløb svarende til den andel af kapitalen i selskabet, der ejes direkte eller indirekte af det ultimative moderselskab.

Noter

Note 22 Nærtstående parter

HedeDanmark a/s' nærtstående parter omfatter:

Bestemmende indflydelse

Dalgroup A/S, 8800 Viborg, moderselskab, bestyrelse og direktion.

Samhandelen med nærtstående parter med bestemmende indflydelse foregår i begrænset omfang indenfor rådgivning og handel og finder sted på markedsmæssige vilkår.

Øvrige nærtstående parter

Selskaber kontrolleret af HedeDanmark a/s.

Alle transaktioner med øvrige nærtstående parter foregår på markedsmæssige vilkår.

Koncernforhold

HedeDanmark a/s og dattervirksomheder indgår i koncernregnskabet for Det Danske Hedeselskab, CVR-nr. 42 34 46 13.

Note 23 Køb af virksomhed

Køb af anlægsgartnervirksomhed

Pr. 1. juli 2016 har modervirksomheden købt aktiviteten i en anlægsgartnervirksomhed.

Værdien af de overtagne aktiver og forpligtelser udgør følgende:

Materielle aktiver	5.050
Goodwill	3.030
Kontant kostpris	8.080